

**Κοινή επιστολή προς τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτέρες
και τον Αναπληρωτή Γενικό Γραμματέα Μιγκέλ Ανχελ Μορατίνος**

20 Απρίλη 2023

Αγαπητοί Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτέρες και Αναπληρωτή Γενικό Γραμματέα Μιγκέλ Ανχελ Μορατίνος:

Ο συνασπισμός μας των 104 οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών σας γράφει για να δηλώσει την ισχυρή μας υποστήριξη στη δέσμευση των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση του αντισημιτισμού, σε συμφωνία με τα διεθνή πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ο αντισημιτισμός είναι μια ολέθρια ιδεολογία που προκαλεί πραγματική βλάβη στις εβραϊκές κοινότητες σε όλο τον κόσμο και χρειάζεται σημαίνουσα δράση για να καταπολεμηθεί. Οι οργανώσεις μας καλούν τους ηγέτες του κόσμου να καταδικάσουν τον αντισημιτισμό και να λάβουν μέτρα για να προστατεύσουν τις εβραϊκές κοινότητες, συμπεριλαμβανομένου του να υποχρεώσουν τους δράστες εγκλημάτων μίσους να λογοδοτήσουν.

Καθώς ο ΟΗΕ αναπτύσσει το δικό του σχέδιο δράσης για μια συντονισμένη και ενισχυμένη απάντηση στον αντισημιτισμό στη βάση των ανθρώπινων δικαιωμάτων, αναγνωρίζουμε πως ένας αριθμός κυβερνήσεων Κρατών Μελών και οργανισμοί ευθυγραμμισμένοι με κάποιες από αυτές τις κυβερνήσεις, όπως επίσης και ο πρώην Ειδικός Εισηγητής για την Ελευθερία της Θρησκείας ή της Πίστης, Αχμεντ Σαχίντ, συνηγορούν ώστε ο ΟΗΕ να υιοθετήσει και να χρησιμοποιεί τον «λειτουργικό ορισμό του αντισημιτισμού» της Διεθνούς Συμμαχίας Μνήμης του Ολοκαυτώματος (IHRA). Προτρέπουμε τον ΟΗΕ να μην το κάνει.

Ο ορισμός της IHRA αρχικά αναπτύχθηκε για να καθοδηγήσει την έρευνα και την επικύρωση δεδομένων σχετικά με την επιβολή του νόμου προτού χρησιμοποιηθεί από την IHRA στο έργο της, το οποίο περιλαμβάνει την εκπαίδευση για το Ολοκαύτωμα και τον αντισημιτισμό. Η υιοθέτηση αυτού του ορισμού από κυβερνήσεις και οργανισμούς συχνά περιγράφεται ως ένα σημαντικό βήμα στην προσπάθεια καταπολέμησης του αντισημιτισμού. Στην πράξη, ωστόσο, ο ορισμός της IHRA έχει συχνά χρησιμοποιηθεί για να χαρακτηρίσει λανθασμένα την κριτική στο Ισραήλ ως αντισημιτική, ούτως ώστε να παγώσει και ενίοτε να καταπιέσει μη βίαιες διαμαρτυρίες, ακτιβιστική δράση και λόγο επικριτικά ως προς το Ισραήλ και/ή τον σιωνισμό, συμπεριλαμβανομένων των ΗΠΑ και της Ευρώπης. Αυτή η κατάχρηση έχει επίσης επικριθεί από την πρώην Ειδική Εισηγήτρια για τον Ρατσισμό Ε. Τεντάγι Ατσιούμε.

Ο Κεν Στερν, ο κύριος συγγραφέας του ορισμού της IHRA, εξέφρασε πρόσφατα τους προβληματισμούς του σχετικά με την θεσμική υιοθέτηση αυτού του ορισμού υπό το πρίσμα μιας πρότασης για συμπερίληψή του σε ένα προσχέδιο ψηφίσματος του Αμερικανικού Δικηγορικού Συλλόγου (ABA) σχετικά με τον αντισημιτισμό. Ο προβληματισμός του Στερν εκκινεί από την επανειλημμένη χρήση του ορισμού της IHRA ως «ένα αμβλύ όργανο για να χαρακτηριστεί ο οποιοσδήποτε ως αντισημίτης». Τελικά, τα μέλη του ABA υιοθέτησαν ένα ψήφισμα για τον αντισημιτισμό που δεν περιλάμβανε τον ορισμό της IHRA. Το μήνυμα του Στερν προς τον ABA ισχύει αντίστοιχα και προς τον ΟΗΕ.

Όσοι χρησιμοποιούν τον ορισμό της IHRA με αυτόν τον τρόπο τείνουν να βασίζονται σε μια ομάδα έντεκα «σύγχρονων παραδειγμάτων αντισιμιτισμού», που επισυνάφθηκαν στον ορισμό από την IHRA το 2016. Επτά εκ των παραδειγμάτων αναφέρονται στο κράτος του Ισραήλ. Τα παραδείγματα αυτά, που παρουσιάζονται ως πιθανές απεικονίσεις και δείκτες που «καθοδηγούν την IHRA στο έργο της», περιλαμβάνουν:

- «η άρνηση του δικαιώματος του εβραϊκού λαού στην αυτοδιάθεση, π.χ. μέσω του ισχυρισμού πως η ύπαρξη του κράτους του Ισραήλ είναι ένα ρατσιστικό εγχείρημα» και
- «η εφαρμογή δύο μέτρων και δύο σταθμών, με την απαίτηση (προς το Ισραήλ) να συμπεριφερθεί με τρόπο που δεν αναμένεται ή απαιτείται από κανένα άλλο δημοκρατικό κράτος»

Η διατύπωση του πρώτου παραδείγματος σχετικά με το «ρατσιστικό εγχείρημα» ανοίγει την πόρτα για να χαρακτηριστεί ως αντισιμιτική οποιαδήποτε κριτική ενάντια σε ισραηλινές κυβερνητικές πολιτικές και πρακτικές που παραβιάζουν τη Διεθνή Σύμβαση για την Εξάλειψη των Φυλετικών Διακρίσεων, όπως και τα ευρήματα κορυφαίων ισραηλινών, παλαιστινιακών και διεθνών οργανώσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων ότι οι ισραηλινές αρχές διαπράττουν το έγκλημα κατά της ανθρωπότητας του απαρχαίντ σε βάρος των Παλαιστίνιων. Το παράδειγμα θα μπορούσε επίσης να χρησιμοποιηθεί για να χαρακτηριστεί ως αντισιμιτική οποιαδήποτε τεκμηρίωση αποδεικνύει ότι η ίδρυση του Ισραήλ περιλάμβανε τον εκτοπισμό πολλών Παλαιστίνιων ή επιχειρήματα, που έχουν τεθεί και από μέλη της Ισραηλινής Κνεσέτ, για τη μετατροπή του Ισραήλ από εβραϊκό κράτος σε πολυ-εθνικό κράτος που ανήκει εξίσου σε όλους τους πολίτες - δηλαδή, ένα κράτος βασισμένο στην ταυτότητα του πολίτη παρά στην εθνική ταυτότητα.

Το παράδειγμα των «δύο μέτρων» ανοίγει την πόρτα για να χαρακτηριστεί ως αντισιμιτικής οποιοσδήποτε μιλάει για την ισραηλινή κακομεταχείριση από τη στιγμή που χειρότερη κακομεταχείριση μπορεί να συμβαίνει οπουδήποτε αλλού. Με αυτήν τη λογική, ένα άτομο που υπερασπίζεται τα δικαιώματα των Θιβετιανών μπορεί να κατηγορηθεί για αντι-κινεζικό ρατσισμό ή μια ομάδα αφοσιωμένη στην προάσπιση της δημοκρατίας και των δικαιωμάτων των μειονοτήτων στη Σαουδική Αραβία θα μπορούσε να κατηγορηθεί για ισλαμοφοβία. Το παράδειγμα υπονοεί επίσης πως είναι αντισιμιτισμός να αξιολογεί κανείς το Ισραήλ ως οτιδήποτε άλλο πέρα από δημοκρατία, ακόμη και όταν αξιολογεί τη δράση του στις Κατεχόμενες Παλαιστινιακές Περιοχές, όπου εδώ και πάνω από μισό αιώνα έχει κυβερνήσει εκατομμύρια Παλαιστίνιους που δεν έχουν κανένα λόγο στα ουσιαστικά ζητήματα που επηρεάζουν τις ζωές τους και που στερούνται βασικά πολιτικά δικαιώματα.

Η IHRA επικυρώνει αυτά τα παραδείγματα σημειώνοντας πως «κριτική στο Ισραήλ παρόμοια με αυτήν που απευθύνεται ενάντια σε οποιοδήποτε άλλο κράτος δεν μπορεί να θεωρείται ως αντισιμιτική» και πως τυχόν ευρήματα αντισιμιτισμού πρέπει «να λαμβάνουν υπόψη τους το γενικότερο πλαίσιο». Εντούτοις, στην πράξη, αυτές οι διαφοροποιήσεις έχουν αποτύχει να αποτρέψουν την πολιτικά υποκινούμενη εργαλειοποίηση του ορισμού της IHRA, ώστε να φιωθεί ο νόμιμος λόγος και δράση των επικριτών των επιδόσεων του Ισραήλ στα ανθρώπινα δικαιώματα και τους υπερασπιστές των δικαιωμάτων των Παλαιστίνιων.

Στόχο των κατηγοριών αντισιμιτισμού με βάση τον ορισμό της IHRA έχουν αποτελέσει πανεπιστημιακοί φοιτητές και καθηγητές, οργανωτές λαϊκής βάσης, οργανώσεις για τα

ανθρώπινα και τα πολιτικά δικαιώματα, ανθρωπιστικές ομάδες και μέλη του αμερικανικού Κογκρέσου, που είτε καταγράφουν είτε επικρίνουν τις ισραηλινές πολιτικές και που μιλούν προς υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Παλαιστίνιων. Αν ο ΟΗΕ αποδεχτεί τον ορισμό της IHRA με οποιαδήποτε μορφή, αξιωματούχοι του ΟΗΕ που δουλεύουν πάνω σε ζητήματα σχετικά με το Ισραήλ και την Παλαιστίνη μπορεί να βρεθούν να κατηγορούνται άδικα για αντισιμιτισμό με βάση τον ορισμό της IHRA. Το ίδιο ισχύει και για διάφορες υπηρεσίες των Ηνωμένων Εθνών, τμήματα, επιτροπές, πάνελ και/ή συνέδρια, των οποίων το έργο αγγίζει ζητήματα σχετικά με το Ισραήλ και την Παλαιστίνη, καθώς και για φορείς της κοινωνίας των πολιτών και υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που σχετίζονται με το σύστημα του ΟΗΕ.

Αφότου η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου υιοθέτησε τον ορισμό της IHRA για τον αντισιμιτισμό σε εθνικό επίπεδο, τουλάχιστον δύο πανεπιστήμια στο ΗΒ το 2017 απαγόρευσαν συγκεκριμένες δραστηριότητες που είχαν προγραμματιστεί για την «Εβδομάδα Ισραηλινού Απαρτχάιντ». Ενα εξ αυτών, το Πανεπιστήμιο του Κεντρικού Λανκασάιρ, απαγόρευσε μια συζήτηση οργανωμένη από τους Φίλους της Παλαιστίνης για το μπλοκστάζ στο Ισραήλ. Εκπρόσωπος του πανεπιστημίου δήλωσε «Πιστεύουμε πως η προτεινόμενη ομιλία αντιβαίνει στον ορισμό [της IHRA]» για τον αντισιμιτισμό «που έχει υιοθετηθεί επίσημα» από την κυβέρνηση.

Το Φεβρουάριο του 2020, ομάδες υπεράσπισης του Ισραήλ στις ΗΠΑ αντιτάχθηκαν στην υποστήριξη του Κολεγίου Πίτζερ και Πομόνα για την προβολή μιας ταινίας για παλαιστινιακές διαδηλώσεις στη Γάζα ενάντια στην ισραηλινή καταπίεση και μια ομιλία για τις «Απόψεις πάνω στα κολέγια και την Ισραηλινο-Παλαιστινιακή διαμάχη», με ομιλητή τον επιφανή εβραίο σχολιαστή Πίτερ Μπέιναρτ και τον Παλαιστινιο-αμερικανό Γιούσεφ Μουναγιέρ, που διοργανώθηκε από τους Φοιτητές για τη Δικαιοσύνη για την Παλαιστίνη (SJP). Οι φιλοϊσραηλινές ομάδες υποστήριξαν ότι οι θέσεις των SJP, όπως η υποστήριξή τους στο κίνημα μπλοκστάζ, αποεπενδύσεων και κυρώσεων (BDS), είναι «ξεκάθαροι δείκτες αντισιμιτισμού σύμφωνα με τα παραδείγματα που παρατίθενται από την IHRA». Τον Ιανουάριο του 2020, φιλοϊσραηλινές ομάδες κάλεσαν το Πανεπιστήμιο του Μίσιγκαν να αναθεωρήσει την ατζέντα ενός συνεδρίου της «Νεολαίας για την Παλαιστίνη» επικεντρωμένου στον φοιτητικό ακτιβισμό και την κοινοτική οργάνωση στην Παλαιστίνη, και να «το συγκρίνει με τον ορισμό της IHRA» και να σκεφτεί να το ακυρώσει λόγω ανησυχίας ότι θα τροφοδοτήσει αντισιμιτισμό.

Κάποιοι υπερασπιστές του λειτουργικού ορισμού της IHRA τον έχουν παρουσιάσει ως ένα μη-αμφιλεγόμενο «συναινετικό ορισμό». Παρολαυτά, πολλοί κορυφαίοι ειδικοί στον αντισιμιτισμό, μελετητές των εβραϊκών σπουδών και του Ολοκαυτώματος, καθώς και ειδικοί στην ελευθερία του λόγου και τον αντιρατσισμό, έχουν αμφισβητήσει αυτόν τον ορισμό, υποστηρίζοντας πως περιορίζει την νόμιμη κριτική στο Ισραήλ και βλάπτει τον αγώνα ενάντια στον αντισιμιτισμό.

Από το 2021, τουλάχιστον δύο εναλλακτικοί ορισμοί έχουν διατυπωθεί: η Διατύπωση της Ιερουσαλήμ για τον Αντισιμιτισμό από εκατοντάδες μελετητές του αντισιμιτισμού, των σπουδών του Ολοκαυτώματος, των εβραϊκών και μεσανατολικών σπουδών, καθώς και το Εγγραφο Νέξους από μια ομάδα εργασίας σχετιζόμενη με το Κολέγιο Μπαρντ και το Πανεπιστήμιο της Νότιας Καλιφόρνια. Παρόλο που αναγνωρίζουν πως μια κριτική προς το

Ισραήλ μπορεί να είναι αντισημιτική, αυτοί οι εναλλακτικοί ορισμοί δηλώνουν πιο καθαρά τι συνιστά αντισημιτισμό και παρέχουν καθοδήγηση πάνω στις μορφές νόμιμου λόγου και δράσης γύρω από το Ισραήλ και την Παλαιστίνη.

Ως διεθνής οργανισμός αφιερωμένος στην καθολική προώθηση του νόμου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ο ΟΗΕ πρέπει να εξασφαλίσει πως οι ζωτικές προσπάθειές του για την καταπολέμηση του αντισημιτισμού δεν ενθαρρύνουν ή στηρίζουν πολιτικές και νόμους που υποσκάπτουν θεμελιώδη ανθρωπίνια δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στο λόγο και την οργάνωση για υποστήριξη των δικαιωμάτων των Παλαιστίνιων και για την κριτική στις ισραηλινές κυβερνητικές πολιτικές.

Για αυτούς τους λόγους, προτρέπουμε έντονα τον ΟΗΕ να μην ενστερνιστεί τον ορισμό της IHRA για τον αντισημιτισμό.

Προσβλέπουμε να βοηθήσουμε τις προσπάθειες του ΟΗΕ να καταπολεμήσει τον αντισημιτισμό με τρόπο που σέβεται, προστατεύει και προωθεί τα ανθρωπίνια δικαιώματα.

Με εκτίμηση,

Adalah: The Legal Center for Arab Minority Rights in Israel*

Addameer Prisoner Support and Human Rights Association

Al Mezan Center for Human Rights

Al-Haq, Law in the Service of Mankind

American Civil Liberties Union (ACLU)

Amnesty International*

B'Tselem

Gisha - Legal Center for Freedom of Movement

Human Rights Watch

International Federation for Human Rights (FIDH)

Ligue des droits de l'Homme (LDH)

Palestinian Centre for Human Rights (PCHR)

Physicians for Human Rights-Israel

Υπέγραψαν μετά την αρχική έκδοση της επιστολής στις 3 Απρίλη 2023:

11.11.11

7amleh - The Arab Center for Social Media Advancement

A Different Jewish Voice (Netherlands)*

Academia for Equality*

Africa4Palestine (AFP)

American Friends Service Committee
American Humanist Association*
American Muslims for Palestine (AMP)*
Americans for Peace Now*
Arab Canadian Lawyers Association*
Association "Pour Jérusalem"
Association des Universitaires pour le Respect du Droit International en Palestine (AUDRIP)
Association France Palestine Solidarité (AFPS)
BDS Netherlands
Belgian Academics & Artists for Palestine (BAA4P)
Bisan Center for Research and Development*
Breaking the Silence*
British Society for Middle Eastern Studies (BRISMES)*
Broederlijk Delen
Cairo Institute for Human Rights Studies (CIHRS)*
Canadian Friends Service Committee (Quakers)*
Canadians for Justice and Peace in the Middle East
Catholics for Justice and Peace in the Holy Land (CJPHL)*
CCFD-Terre Solidaire
Charity & Security Network*
CIDSE
CNCD-11.11.11
Collectif Judéo Arabe et Citoyen pour la Palestine (CJACP)
Combatants for Peace
Comhlamh Justice for Palestine
Defending Rights & Dissent*
Defense for Children International - Palestine
Democracy for the Arab World Now (DAWN)
EuroMed Rights*
European Coordination of Committees and Associations for Palestine (ECCP)*

European Jews for a Just Peace
European Legal Support Center (ELSC)
European Middle East Project (EuMEP)
Finnish-Arab Friendship Society
Foundation for Middle East Peace (FMEP)*
Friends of Sabeel North America (FOSNA)*
gate48 - critical Israelis in the Netherlands*
Global Ministries of the Christian Church (Disciples of Christ) and United Church of Christ
Global Ministries of the United Methodist Church
Human Rights Defenders Fund (HRDF)*
IfNotNow*
Independent Australian Jewish Voices (IAJV)*
Independent Jewish Voices Canada
International Service for Human Rights (ISHR)*
Ireland-Palestine Solidarity Campaign (IPSC)*
Israeli Committee Against House Demolitions (Finland)
Israeli Committee Against House Demolitions (UK)
Jahalin Solidarity*
Jewish Network for Palestine (UK)
Jewish Voice for a Just Peace in the Middle East (Germany)
Jewish Voice for Labour (JVL)*
Jewish Voice for Peace - Twin Cities*
Jewish Voice for Peace (JVP)*
Jews against the Occupation Australia*
Jews for Palestine-Ireland
Just Peace Advocates/Mouvement Pour Une Paix Juste*
Kairos Ireland
La Cimade (France)
Law for Palestine*
Le Comité de Vigilance pour une Paix Réelle au Proche-Orient (CVPR PO)

Medico international
Mennonite Church Canada Palestine-Israel Network*
Middle East Peace Now*
Minnesota BDS Community*
Mouvement de la paix France
Nederlands Palestina Komitee
One Justice
Palestine Solidarity Campaign UK*
Palestinian NGOs Network (PNGO)
Parents Against Child Detention (PACD)
Pax Christi USA
Plateforme des ONG françaises pour la Palestine
Presbyterian Church (USA)
Project South*
Promise Institute for Human Rights*
Sadaka - The Ireland-Palestine Alliance*
The Rights Forum
Trinity College Dublin BDS*
Tzedek Collective*
Une Autre Voix Juive (France)
Union Juive Française pour la Paix (UJFP)
United Jewish People's Order of Canada
United Network for Justice and Peace in Palestine and Israel (UNJPPI)*
University Network for Human Rights
Women Against Military Madness (WAMM)*
Women in Black (Vienna)

** Υπογράφωντες που προσχώρησαν σε αυτήν την επιστολή μετά την αρχική της κυκλοφορία στις 3 Απριλίου 2023.*